נז: כל המנחות באות מצה פרק חמישי מנחות

ומי פירות אין מחמיצין. פירשתי בריש פירקין (דף נג. ד"ה אין): **ושמעינן** ליה לר"ע דאמר מדת יבש לא נתקדשה. לקמן בפ' שתי מדות (דף 5.) וא"ת דלמא ס"ל תנור מקדש דהיינו דהא ים לה ג' לוגין לעשרון דבשלמא שאר חימוץ מנחות שאין שמנן מרובה [6]כו' נותנין בהן מים הלכך [7] ליתסר בהן חימוץ אבל בהא מאי חימוץ אית ליכא: **מגבלה במים.** הלכך אית בהו חימוץ: **מדת יבש היא.** דלא היו נותנין [8] בציסא שהיא כלי שרת אלא בעשרון כשמודדין ועשרון מדת יבש הוא: **ושמעינן לרבי עקיבא כו'.** בפ' ב' מדות (לקמן דף 5.). וכיון דלאו קדושה היא עד שיקדישנה בשלמן אמאי עבר עליה. ולקמן פריך הא מדת לח היא [9](נמי שהרי [10] נתנו) בציסא כשלשה ומשני ליה לקמן: **שלח רבין ודאי כך הגעת המשנה.** כדאמרן: **אכל אפיך לה.** משום דהאי פירכא: **ואומר ר' יוחנן לעטמיה.** דמוקי הך דלמס [11] כר' יוסי אלמא לר' יוסי מדת יבש מקדשה לעטמיה כו': **וימשחם ויקדש אותם.** אלבי מזבח קאי [12] דלמיס הם: **מדת הלח.** הין וחצי הין וכולהו אידך דמפרש בפ' ב' מדות (לקמן דף פז.): **הדע לך.** דלא נמשחה שהרי אינה [13] מתקדשת מה שבתוכה (ב) עד לאחר שנאפו דתנור מקדשו דתנור היה בעזרה אבל מעיקרא לא קדשיהו עשרון שנמדדו בו ורבי יאשיה דרים בכורים לה' אקודש אפייה קאי: (ג) **אותם.** בפנים של כלי משמע מז]: **ומימא נמי ר' יוחנן ר"ע ור' יונתן אמרו דבר אחד.** דהא תרוייהו אית להו מדת יבש לא מקדשה: **משום דלא שוו.** ר"ע ור' יונתן במדת לח כי הדדי דרבי יונתן אמר מדת לח בפנים ולא בחוץ ור"ע סבר בין מבפנים בין מבחוץ [14] מקדשה בפ' שתי מדות (לקמן דף 5.): **והאיכא ביסא**[15] . (ד) כלי שרת: **קטבליא.** עור (ה): **לימא ליה.** רבי יאשיה הכי דלא מקדשה עד [16] אפייה: **כגון דכיילא בעשרון דחול.** כי היכי דנשמעינן גבי ליסה: **עשרון.** כתיב בתורה ועשרון סלת: **קדשי קדשים.** כגון זבחי שלמי צבור דהן בכבש עלרת: **מוסר העומר.** שריר [17] שנותרו מן הקומץ: **כל שממנו לאישים.** כל שעלה בכבר ממנו למזבח ומבשר קרבנות בכבר עלו חלב וכליות ומן המנחות בכבר עלה הקומץ ומשמי הלחם בכבר עלו חלבי בכבשי עלרת הבאין עמהן וכגופן דמו ומלחם הפנים בזיכי לבונה: **יצאו שני הלחם ולחם הפנים.** מדין הגשה לקמן בהאי פירקין (דף פח.): **אין מגופו לאישים.** הלכך לענין הגשה לא דמו לשאר מנחות שמגופן לאישים אבל לענין הקטרה שריר נינהו דבכבשים ובזיכין מתירין אותן: **מכולם.** מאחד מהלה: **חייב.** כאילו העלהו על המזבח כו' [18](מזבח) ואל המזבח לא יעלו. דסמיך ללא תקטירו ממנו אשה: **אותם.** ג' [19]הלחם בא] מן שאור

[6]ומי פירות אין מחמיצין אמר ריש לקיש אומר היה רבי יוסי הגלילי מנחת נסכים מגבלה במים וכשרה לחם הפנים מדת יבש היא ושמעינא ליה [7]לר' עקיבא דאמר מדת יבש לא נתקדשה שלח [8] [9](רבי ראובן) משמיה דרבי יוחנן כך היא הצעה של משנה ואיפוך אשר תקריבו לרבות לחם הפנים לחימוץ דברי רבי יוסי הגלילי ר' עקיבא אומר לרבות מנחת נסכים לחימוץ ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דאמר ר' יוחנן רבי יוסי הגלילי ואחד מתלמידי ר' ישמעאל אמרו דבר אחד ומנו רבי יאשיה דתניא [10]וימשחם ויקדש אותם רבי יאשיה אומר [11]מדת הלח נמשח בין מבפנים בין מבחוץ מדת יבש [12] נמשחו מבפנים ואין נמשחו מבחוץ רבי יונתן אומר מדת הלח [13] נמשחו מבפנים ואין נמשחו מבחוץ מדות יבש לא נמשחו כל עיקר תדע לך שהרי אין מקדשות דכתיב [14]ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים לה' אימתי הן לה' לאחר שנאפו במאי קא מיפלגי באותם רבי יאשיה סבר אותם למעוטי מדת יבש בחוץ ור' יונתן סבר מדת יבש חול הוא ולא אצטריך קרא למעוטי כי איצטריך קרא למעוטי מדת לח מבחוץ לימא נמי ר' עקיבא ואחד מתלמידי ר' ישמעאל אמרו דבר אחד ומנו רבי יונתן משום דלא שוו במדת לח להדדי א"ל רב פפא לאביי [15] והא איכא ביסא דלח הוא א"ל כגון [16] שלש על גבי קטבליא אי הכי דקאמר ליה רבי יונתן תדע לך שהרי אינה מקדשת לימא ליה כגון דכיילא בעשרון דחול הכי השתא בשלמא ביסא לא [17] כתב רחמנא דלעביד ביסא למילש ביה כי לש לה על גבי קטבליא לית לן בה אלא עשרון כיון דאמר רחמנא עביד עשרון וכייל ביה שביק עשרון דקודש וכייל בעשרון דחול [18]תנו רבנן [2]מנין למעלה מבשר חטאת ומבשר אשם ומבשר קדשי [19] הקדשים ומקדשים קלים וממותר העומר וממותר שתי [20] הלחם ומלחם הפנים ומשירי מנחות שהוא בלא תעשה ת"ל [3]כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' כל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בבל תקטירו ושתי הלחם ולחם הפנים יש מהן לאישים והתניא [21]יצאו שתי הלחם ולחם הפנים שאין מהם לאישים אמר רב ששת אין מגופו לאישים איתמר המעלה מכולם על גבי הכבש רבי יוחנן אמר [22]חייב ר' אלעזר אמר פטור ר' יוחנן אמר חייב דתניא המזבח אין לי אלא מזבח כבש מנין תלמוד לומר [4]ואל המזבח לא יעלו [23]לרצון ור' אלעזר אמר פטור מ"ט דאמר קרא [3]שאור ודבש קרבן ראשית תקריבו אותם הוא דרבי לך כבש במזבח אבל מידי אחרינא לא ור'

מסורת הש"ס

(א) [מרי ר"ה מבלי תתן לגלה כ טיש"ע ל"ח סימן תפב סעיף ל"ן:
לד ב מרי ר"ה מהלכות מלי המקדש הל' יט:
לה ג ד מרי ר"ה מבלי לימודי מזמן הל"ד ופסק כרבי אלעזר ע"ש נכ"מ:

תורה אור השלם

1. ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת כל כליו ואת המזבח ואת כל כליו וימשחם ויקדש אתם: במדבר ז א
2. ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליי: ויקרא כג יז
3. כל המנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי: ויקרא ב יא
4. קרבן ראשית תקריבו אתם ליי ואל המזבח לא יעלו לריח ניחח: ויקרא ב יב

מוסף רש"י

מדת הלח נמשח בין מבפנים בין מבחוץ. ספת הכלי (דהכן צ בבחיי). מדת היבש לא נמשחו כל עיקר. מיהו מה שמודדין בו קדוש קדושת הפה ונכנס למלי דלרין מקדש ושם. כל שממנו. כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו לה' (ויקרא ב). היה ליה למתחב ממנו. אלא למדרשיה מני מתני נפקיה לא תקטירו כל שמתנו עולה ברי לשה לה'. ים בגלל לאו זה נשר כל קרבנות מין מעולה ים בגלל זה שיר מנחות (סומה כג ובנ"ר זבחים עד).

שיטה מקובצת

(א) שלח רבין תיבות ר' ראובן נמחק: (ב) נמשח מבפנים ולא נמשח: (ג) הלח נמשח מבפנים ולא נמשח: (ד) והא איכא ביסא. וא"ת לעיל מאי קשיא ליה הא שמעינן לרבי עקיבא מדת יבש לא נתקדשה לימא בשלשה בביסא ר"ל דלא הוי פליג ר' יוסי הגלילי אבל רש"י כתב לעיל (ולקמן פרק) הא מדת לחה היא וכמי שיטתו דכתב לעיל המאן דמרבה לחם א) הפנים פליג אמנחת נסכים ב) שריר לאקשויי לעיל נמי שפיר והא איכא ביסא דלחה היא ולא פליגי ר' יוסי הגלילי ור' עקיבא אלא במנחת נסכים. תר"ח: (ה) כגון שלשה: (ו) לא אמר ותיבה כתב נמחק: (ז) קדשי קדשים אות ה' נמחק: (ח) הרי בת חיטין: (ט) דבשמן בבללה: (י) הילכך אית בהו חימוץ: (יא) בשום כלי שרת: (יב) שהרי נותנן אותה בביסא כשלשה: (יג) דלחם הפנים: (יד) מקדשת מה שבתוכה הר"ר ואח"כ מה"ד לאחר שנאפו: (טו) כלי משמע דהיינו תוכו הס"ד ואח"כ מה"ד מבחוץ מאחוריו: (טז) מבחוץ נמשחו בפרק: (יז) כיסא. שנילושו בה שתי הלחם דלחה היא והיכי אפרי לעיל דאינה קדושה עד לאחר אפיה תיבות כלי שרת ל"ש: (יח) עד לאחר אפיה: (יט) שריים שנתותרו: (כ) מה"ד ואל ותיבת מזבח נמחק: (כא) הלחם ובכורים. תיבת מן ל"ש:

א) [נמל"ל מנחת נסכים]
ב) [נמל"ל הלחם הפנים]

ג) [נמל"ל מנחת נסכים]

הגהות הב"ח

(א) [ש"ל ד"ה ומשחם ומי קאי דשל לחים הס: (ב) ד"ה תדע ומי מה שבתוכה אלא לאחר: (ג) ד"ה אותם אותם בפנים: (ד) ד"ה וכלומר כיסא כלי שלשין בו הם ל"ל: (ה) ד"ה קטבליא עיר ולא נקרא כלי שרת הס"ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בכבש כו' תרץ דיא אין עוליין לבה"מ. עי' זבחים דף פז ע"א תוספות ד"ה בכבש:

רבינו גרשום

מגבלה במים עם השמן וכשרה: דשמעינא ליה לר' עקיבא דאמר בפרק שתי מדות של יבש דאמר מדת יבש לא נתקדשה כל עיקר ואיאך ליתייב עלה משום מחמץ. הא מדת יבש הוא ראין בהן שמן: ואזדא ר' יוחנן לטעמא דר' יוסי הגלילי שבירא ליה כר' יאשיה דמדת יבש נמשח מבפנים הלכך מיבי לחם הפנים לחימוץ: ליטא נמי לר' יוחנן ר' עקיבא דאמר מדת יבש לא נתקדשה ור' יונתן אמרו דבר אחד. לא אמרו דבר אחד משום דלא שוו במדת לח להדדי דאילו ר' עקיבא קאמר בפרק שתי מדות דמדת לח נמשחו בין בפנים ובין בחוץ: והא איכא ביסא דלחה היא: (אמר ליה רב פפא לאביי) אבית משום הכי לא מיבי ר' עקיבא לחם הפני לחימוץ משום דמדת יבש היא אלא מיקדשה עד לבי קטבליא. עור יבש. ולא בביסא: אי הכי כיון דאמר משייה לא איקדשה כגון שלשה ע"ג קטבלא (הא) דקא"ל ר' יונתן לר' יאשיה תדע לך שלא נמשחו שהרי אינן מקדשות: ליטא ליה ר' יאשיה משום הכי אינן מקדשות כגון (דליכא) (דכיילה) בעשרון דחולין שלא מדד הסולת בעשרון דקודש אלא דחול לא מדד בעשרון דקודש נתקדשו: הכי השתא בשלמא ביסא משום הכי יכול לגבלה ע"ג קטבליא דלא אפר דחמנא עבור בביסא ולא במקום אחר דלא מצינו ביסא כתובה בתורה: מגין למעלה מבשר חטאת וכו' והקטיר דאכר המאכל לכהנים: הוה יכול למימר כל שאור וכל דבש לא הקטירו אשה לה'

ומנו למה לי אלא לומר לך כל שממנו לאישים שיריו הרי הן בכל תקטירו: אינן מגופן לאישים. אבל הבא עמהן יש ממנו לאישים מאי ניהו מכבשים הבאים עם הלחם אימורין למזבח ושני בזיכי לבונה הבאין עם לחם הפנים למזבח: המעלה מכולן על גבי הכבש. בלא הקטרה: אותם שאור ודבש הוא דרבי לך כבש במזבח כואל המזבח לרבות הכבש:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com